

Ifølge undersøgelsen »Kompetenceløft i Danmark 2004« foretaget af Institut for Konjunktur-Analyse (IFKA) for LO om uddannelse og læring på danske arbejdspladser, har 27 pct. af de danske lønmodtagere ikke deltaget i nogen form for uddannelse eller kursus inden for de seneste 12 måneder. Heriblandt udgør folk uden en erhvervsuddannelse samt folk i ufaglærte job hovedparten.

For at sikre, at alle har ret til og mulighed for minimum 12 års fri uddannelse, er det afgørende, at der både sættes flere penge af til efter- og videreuddannelse og gives betydelig flere rettigheder til sikring af den enkeltes ret til efter- og videreuddannelse. Beslutningsforslaget skal ses i sammenhæng med beslutningsforslag nr. B 95 om uddannelsesorlov, uddannelsesplanlægning, uddannelsesfinansiering og regionale uddannelsesfonde samt beslutningsforslag nr. B 94 om arbejdsløses ret til uddannelse.

Da en udvidet uddannelse er meget omkostningsfuld at gennemføre, skal ordningen indføres gradvis. Det offentliges forpligtelse er først og fremmest, at arbejdsløse får gode muligheder for uddannelse, jf. beslutningsforslag nr. B 94 om arbejdsløses ret til uddannelse. Derfor bør første skridt være at sikre, at arbejdsløse uden uddannelse udover folkeskolen får ret til at uddanne sig, de bliver arbejdsløse. Sideløbende bør brugerbetalingen helt afskaffes for kurser på VUC, EUD og lignende for personer, der ikke har 12 års uddannelse, og for personer med en forældet uddannelse.

Ud over at indføre en 12 års uddannelsesret er det vigtigt at der formuleres en samlet handlingsplan for at mindske gruppen uden kompetencegivende uddannelse samt for specialundervisning af voksne. Handlingsplanen bør omfatte både bedre udslusning fra folkeskolen, bedre erhvervsrådgivning, mere overskueligt uddannelsesvalg, øget incitament for uddannelsesstederne til at få alle med, pædagogisk udvikling på uddannelsesstederne og bedre og bredere muligheder for voksenuddannelse inden for ikke mindst potentielle flaskehalsområder på arbejdsmarkedet.

Ifølge den ovenfor nævnte undersøgelse foretaget af IFKA for LO er det karakteristisk, at de 27 pct. af danske lønmodtagere, der ikke har deltaget i nogen form for uddannelse eller kursusaktivitet inden for de seneste 12 måneder, er en gruppe, der ikke har så stor interesse for uddannelse, da de ifølge undersøgelsen ikke mener, at uddannelse og efteruddannelse er vigtigt for at kunne varetage deres job i fremtiden.

På et arbejdsmarked i konstant forandring og med en konstant trussel om, at netop ufaglærte job flyttes til lavtlønslande, er det særlig vigtigt, at netop denne gruppe tilegner sig nye kompetencer.

Ud over retten og muligheden for den enkelte til at uddanne sig er der derfor behov for et massivt oplysnings- og vejledningsarbejde for at sikre et løft i uddannelsen for mennesker uden kompetencegivende uddannelse.

Bl.a. er der brug for mere og bedre information om specialundervisningen for ordblinde. I dag er denne undervisning gratis og tilbydes via amterne. Mulighederne for at kunne klare sig på arbejdsmarkedet med store læse- og skrivevanskeligheder er gode set i forhold til, hvilke kompensationsmuligheder der er blevet udviklet, både i form af tekniske hjælpemidler og software. Den væsentlige forhindring synes imidlertid at være den manglende viden om mulighederne, jf. Ordblindebladet af 3. september 2004.

Der er også brug for mere og bedre information om grundlæggende voksenuddannelse (GVU), da ikke så mange som forventet har taget denne uddannelse. Denne uddannelse er vigtig, da den er rettet mod ufaglærte, der allerede har praktisk erfaring, men gerne vil opkvalificeres til status som faglært, samt mod faglærte med forældede uddannelser, nydanskere m.v.

Ifølge IFKA's undersøgelse kender ikke engang hver tredje lønmodtager mulighederne for GVU, og kun fire ud af ti kender til videregående voksenuddannelser (VVU). Heller ikke virksomhedernes personale- og uddannelsesansvarlige er bekendte med de to uddannelsesformer. Langt under halvdelen af virksomhederne kender til de kurser, der ellers er møntet på netop de ufaglærte og kortuddannede. Blandt de private virksomheder svarer syv ud af ti, at de ikke kender GVU.

I 2004 var der afsat 34,7 mio. kr. til nye initiativer i forbindelse med vejledning. På regeringens forslag til finanslov for 2005 er kontoen nedlagt, og regeringen har ikke afsat penge til nye vejledningsinitiativer i 2005 eller i budgetoverslagene frem til 2008. Regeringen har således udskudt en reform af voksenvejledningen med henvisning til, at man afventer kommunalreformen.

Forslagsstillerne mener ikke, at en reform af voksenvejledningen kan afvente kommunalreformen. Tværtimod skal regeringen snarest muligt præsentere en redegørelse for voksenvejledning fulgt op af en reform på området.